

Koira kärsii huonoista hampaista

Neljä viidestä yli kolmevuotiaasta koirasta kärsii jonkinasteisesta ientulehduksesta. Silti moni omistaja luulee, ettei koirilla ole tällaisia vaivoja.

Hammaskipu on kroonista eli se kulkee jatkuvasti enemmän tai vähemmän koiran seuralaisena. Siksi sitä on vaikea tunnistaa. Päivittäinen puhdistus on koiran hyvinvoinnille arvokas asia.

- Koirien hampaat tarvitsevat hoitoa siinä missä meidän ihmistenkin hampaat, toteaa eläinlääkäri Helena Kuntsi-Vaattovaara.

Hampaisiin kerääntyy plakkia, joka ajan myötä kovettuu hammaskiveksi. Vähitellen plakki ja hammaskivi työntyvät ienrajan alle ja aiheuttavat siellä tulehduksen. Silloin hammasta tukeva kudosis alkaa heikentyä ja sitä ympäröivä luu kadota.

Pahimmillaan hammas heiluu niin, että se on poistettava.

Tulehtuneet ikenet ja suun runsas bakteerimäärä altistavat tulehduksille myös koiran muuta elimistöä. Vaaravyöhykkeessä ovat esimerkiksi sydän, maksa ja munuaiset.

- Meillä eläinlääkäreillä on tässä valtava valistustyö tehtävänä. Hammas- ja suusairauksia opetetaan ammatin peruskoulutuksessa kuitenkin vain kolme tuntia, huokaisee Kuntsi-Vaattovaara.

Hänellä on asiasta painava näkemys. Kuntsi-Vaattovaara on tällä hetkellä ainoa Suomessa työskentelevä eläinlääkäri, joka on virallisesti erikoistunut eläinten hammaslääketieteeseen. Näiden opintojen seurauksena hän jakaa parhaillaan aikansa kahden mantereen välillä. Opettajan virka Kalifornian yliopistollisessa eläinsairaalassa antaa perspektiiviä asioihin myös Suomen ulkopuolelta.

Hän myös johtaa Veikkolassa Anident-eläinlääkäriasemaa, jonka potilaat ovat seitsemänkymmenprosenttisesti hammastapauksia.

Kivuton koira leikkii

Koiran ientulehduksen tunnistaa helpoiten pahanhajuisesta hengityksestä.

Sen lisäksi omistajat usein huomaavat hampaiden pinnalle kertyvän kellertävän, kovan hammaskiven. Jos tilanne on jo päässyt erityisen ikäväksi, ikenet voivat vuotaa verta.

- Koira harvoin kieltäytyy syömästä iensairauden takia. Yleensä se vain vaikuttaa vanhemmalta ja on hiljaisempi kuin sen kuuluisi olla, Helena Kuntsi-Vaattovaara sanoo.

Hän kertoo potilaastaan, jolta jouduttiin leikkauksessa poistamaan kaikki hampaat. Jälkeenpäin omistaja soitti iloisena, että koira oli muuttunut kuin pennuksi:

- Moni luulee, ettei vanhempien koirien kuulu enää leikkiä. Ei se niin ole. Jatkuvasti jäytävä hammassärky vaan vie voimia. Reikiintymisestä koirat eivät juuri kärsi. Niiden syljen happamuus on kariesbakteerille huonompi elinalusta kuin ihmisten.

Hampaiden harjaaminen tavaksi

lentulehdusten riskitekijöitä koirilla ovat pieni koko, korkea ikä ja pehmeä ruoka. Pienillä koirilla hampaat ovat suhteettoman suuret ja esimerkiksi alaleuan isojen poskihampaiden juuret ulottuvat miltei leukaluun pohjaan asti. Niiden tukikudoksen katoaminen tulehduksen myötä heikentää koko alaleuan rakennetta. Pahimmassa tapauksessa leuka voi jopa murtua.

Hammaskiven poisto nukutetulta koiralta on eläinlääkäreille tavallinen toimenpide, mutta se ei saisi jäädä ainoaksi tavaksi huolehtia hampaista. Muuten sen vaikutus jää lyhyeksi. Helena Kuntsi-Vaattovaara painottaa, että kaiken A ja O on hampaiden kotihoito jo pentuvaiheesta lähtien:

- Koirat tulisi totuttaa päivittäiseen hampaiden harjaukseen siinä missä kynsien leikkuuseenkin. Jo pelkästään ulkopintojen harjaamisesta on suurta hyötyä.

Työvälineeksi kelpaa vaikka lasten pehmeä hammasharja, vaikka koirille toki valmistetaan omiakin harjoja. Kyytipojaksi on tarjolla esimerkiksi kananmakuista hammastahnaa. Sen entsyymit tehostavat tulosta. Ihmisten fluoritahnaa ei pidä käyttää, sillä se voi nieltynä olla myrkyllistä.

Myös puruluista hyötyä

Hampaiden hoidossa auttaa, että koiralle tarjotaan sopivaa pureskeltavaa.

Oikeat luut murtavat hampaita helposti ja voivat olla haitallisia koiran suolistolle.

Paras vaihtoehto ovat hampaiden puhdistukseen erityisesti tarkoitettut puruluut.

Kuntsi-Vaattovaaran mukaan puruluu ei ole liian kova, jos siihen jää kynnellä painettaessa kuoppa. Esimerkiksi Pedigreen Dentastix on muodoltansa x-mallinen ja koostumukseltaan hankaava, mutta kuitenkin riittävästi kaluamista kestävä.

Tutkimuksissa on todettu, että yhden sellaisen antaminen päivittäin vähentää plakin määrää koiran hampaissa jopa yli puolella. Koiran ienterveys on sen hyvinvoinnille tärkeä tekijä. Siksi se pitäisi huomioida säännöllisesti, mieluiten päivittäin. Ei vasta sitten, kun hammas jo heiluu ja sen poistaminen jää ainoaksi vaihtoehdoksi.

Masterfoods Oy:n puolesta **Maija Hakala**